

1252.

Na osnovu člana 51 Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Sl. list CG" broj 06/16, 02/17 i 22/17) i člana 9 stav 2 tačka 2 alineja 5 Statuta Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore ("Sl. list CG" broj 31/17), uz saglasnost Ministarstva zdravlja, Upravni odbor Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, na sjednici od 08.09.2017. godine, donio je

PRAVILNIK

O NAČINU I POSTUPKU UPUĆIVANJA OSIGURANIH LICA NA LIJEČENJE VAN CRNE GORE

("Službeni list Crne Gore", br. 057/17 od 15.09.2017)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se način i postupak upućivanja osiguranih lica na liječenje u zdravstvenim ustanovama van Crne Gore (u daljem tekstu: liječenje u inostranstvu), kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava na liječenje u inostranstvu, na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Član 2

Osigurano lice može se uputiti na liječenje u inostranstvo, u utvrđenom obimu prava na zdravstvenu zaštitu, ukoliko postoji mogućnost uspješnog liječenja, odnosno izliječenja, primjenom najsloženijih naučno priznatih metoda koji su potvrđeni u ljekarskoj praksi za liječenje bolesti, stanja i povreda, u skladu sa ovim pravilnikom.

Pod liječenjem u inostranstvu u smislu odredaba ovog pravilnika, podrazumijevaju se: ljekarski pregledi, dijagnostičke procedure, ambulantno-polikliničko i bolničko liječenje i kontrolni pregledi, pretraživanje međunarodnih registara organa i tkiva, transplantacija organa i tkiva i slanje uzoraka tkiva i genetskog materijala na analizu, ukoliko se ne mogu obezbijediti u zemlji.

Član 3

Liječenje u inostranstvu na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, može da ostvari osigurano lice koje je upućeno u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom.

II NAČIN I POSTUPAK UPUĆIVANJA NA LIJEČENJE U INOSTRANSTVO

Član 4

Osigurano lice se može uputiti u inostranstvo zbog liječenja bolesti, stanja i povreda, pod uslovom:

1. da je dijagnostička obrada i liječenje obavljeno u Kliničkom centru Crne Gore (u daljem tekstu: Klinički centar), te da su iscrpljene sve mogućnosti daljeg liječenja u Crnoj Gori;
2. da su u Kliničkom centru preduzete sve mjere kako bi osigurano lice bilo spremno za nastavak liječenja, kao i da se transport - prevoz može organizovati bez rizika po život osiguranog lica koje se upućuje;
3. da postoji mogućnost uspješnog ishoda liječenja u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi u inostranstvu;
4. da će predloženo liječenje dovesti do značajnog produženja i poboljšanja kvaliteta života osiguranog lica i
5. da je liječenje koje se predlaže naučno dokazano i prihvaćeno u medicinskoj praksi, kao i da ne predstavlja eksperimentalni oblik liječenja.

Član 5

Osigurano lice može ostvariti liječenje u inostranstvu na osnovu:

- obrasca u skladu sa međudržavnim ugovorom sa državom sa kojom Crna Gora ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, koji predviđa mogućnost upućivanja osiguranih lica jedne države na liječenje u drugu državu ugovornicu,
- uputnice i
- rješenja o upućivanju na liječenje.

Član 6

Upućivanje na liječenje u inostranstvo se pokreće po zahtjevu osiguranog lica, roditelja, usvojioca, staraoca, odnosno drugog zakonskog zastupnika osiguranog lica ili zdravstvene ustanove u kojoj je osigurano lice liječeno.

Zahtjev se podnosi područnoj jedinici/filijali Fonda kada se liječenje ostvaruje na osnovu obrasca i uputnice iz člana 5 stav 1 al. 1 i 2.

Zahtjev se podnosi Centrali Fonda kada se liječenje ostvaruje na osnovu rješenja o upućivanju na liječenje iz člana 5 stav 1 alineja 3 ovog pravilnika.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, iako se liječenje može ostvariti na osnovu obrasca, zahtjev se podnosi Centrali Fonda ukoliko se predlaže upućivanje radi uzimanja i presađivanja tkiva i organa u svrhu liječenja i pretransplantacionih pretraga.

Obrazac zahtjeva za liječenje (O-01) u inostranstvo čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 7

Uz zahtjev iz člana 6 ovog pravilnika, osigurano lice podnosi predlog konzilijuma doktora Kliničkog centra za upućivanje na liječenje u inostranstvo (u daljem tekstu: konzilijarni predlog), i to:

- konzilijuma za liječenje u inostranstvu osiguranih lica do 18 godina;
- konzilijuma za liječenje u inostranstvu osiguranih lica starijih od 18 godina.

Pored konzilijarnog predloga iz stava 1 ovog člana, osigurano lice podnosi i medicinsku dokumentaciju o prethodnom liječenju bolesti zbog koje se predlaže upućivanje na liječenje u inostranstvo.

Konzilijarni predlog iz stava 1 ovog člana, kojim je dat predlog za upućivanje u inostranstvo sadrži: vrstu liječenja koje treba obaviti (ambulantno liječenje, bolničko liječenje, dijagnostičko ispitivanje, produženo liječenje, nastavak liječenja, kontrolni pregled i sl.), procijenjenu dužinu liječenja, obavljene dijagnostičke pretrage i liječenje, postavljenu dijagnozu, razloge zbog kojih se predlaže liječenje, naziv zdravstvene ustanove i države u kojoj se predlaže upućivanje na liječenje, vrstu prevoznog sredstva, potrebu za pratiocem za vrijeme putovanja i dr.

Obrazac konzilijarnog predloga (O-02) čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 8

Konzilijum doktora Kliničkog centra iz člana 7 stav 1 ovog pravilnika, na osnovu detaljno obrazloženih uslova za upućivanje iz člana 4 ovog pravilnika, predlaže liječenje u zdravstvenu ustanovu u inostranstvu sa kojom je Fond zaključio ugovor o pružanju zdravstvenih usluga ili u zdravstvenu ustanovu države sa kojom Crna Gora ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, koji predviđa mogućnost upućivanja osiguranika jedne države na liječenje u drugu državu ugovornicu.

Ukoliko za predloženo liječenje Fond nema zaključen ugovor o pružanju zdravstvenih usluga sa zdravstvenom ustanovom u inostranstvu ili se predloženo liječenje ne može obaviti u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi u inostranstvu ili se predloženo liječenje ne može obaviti u zdravstvenoj ustanovi države sa kojom Crna Gora ima zaključen međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju, koji predviđa mogućnost upućivanja osiguranika jedne države na liječenje u drugu državu ugovornicu, konzilijum doktora Kliničkog centra predlaže upućivanje osiguranog lica u drugu odgovarajuću zdravstvenu ustanovu u inostranstvu.

III ORGANI VJEŠTAČENJA

Član 9

Na osnovu konzilijarnog predloga iz člana 8 ovog pravilnika, nalaz i mišljenje donosi:

- Prvostepena Ljekarska komisija u područnoj jedinici/filijali Fonda (u daljem tekstu: Ljekarska komisija) i
- Prvostepena Ljekarska komisija u Centrali Fonda (u daljem tekstu: Komisija za liječenje u inostranstvu).

Član 10

Ljekarska komisija donosi nalaz i mišljenje i to:

- ukoliko se predlaže upućivanje u zdravstvenu ustanovu u inostranstvu sa kojom Fond ima zaključen ugovor o pružanju zdravstvenih usluga na osnovu uputnice
- ukoliko se predlaže upućivanje u zdravstvenu ustanovu države sa kojom Crna Gora ima zaključen međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju koji predviđa mogućnost upućivanja osiguranika jedne države na liječenje u drugu državu ugovornicu na osnovu obrasca.

Komisija za liječenje u inostranstvu donosi nalaz i mišljenje i to:

- ukoliko se predlaže upućivanje u zdravstvenu ustanovu sa kojom Fond nema zaključen ugovor o pružanju zdravstvenih usluga,

- ukoliko se predlaže upućivanje u zdravstvenu ustanovu sa kojom Fond ima zaključen ugovor o pružanju zdravstvenih usluga koje se ne pružaju na osnovu uputnice, već na osnovu rješenja Fonda i
- ukoliko se predlaže upućivanje u zdravstvenu ustanovu države sa kojom Crna Gora ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, koji predviđa mogućnost upućivanja osiguranika jedne države na liječenje u drugu državu ugovornicu, radi uzimanja i presađivanja tkiva i organa u svrhu liječenja i pretransplantacionih pretraga.

Član 11

Članove Ljekarske komisije i Komisije za liječenje u inostranstvu imenuje direktor Fonda od doktora specijalista, odnosno subspecijalista različitih oblasti medicine iz zdravstvenih ustanova iz mreže zdravstvenih ustanova.

Član 12

Ljekarska komisija iz člana 9 stav 1 alineja 1 ovog pravilnika imenuje se u sastavu od tri člana i jednog zamjenika člana.

Članovi Ljekarske komisije iz stava 1 ovog člana imenuju se na period od jedne godine, s tim da isti članovi mogu biti imenovani najviše dva puta.

Član 13

Komisija za liječenje u inostranstvu iz člana 9 stav 1 alineja 2 radi u sastavu od pet članova, od kojih su predsjednik i dva člana stalni članovi, dok su dva promjenljiva člana.

Direktor Fonda formira listu promjenjivih članova Komisije za liječenje u inostranstvu od najviše 10 članova.

Stalni članovi Komisije za liječenje u inostranstvu se imenuju na period od tri godine, a promjenljivi članovi na period od dvije godine, sa mogućnošću promjene članova u skladu sa pravilnikom kojim se uređuje način rada Ljekarske komisije.

Član 14

Predsjednik Komisije za liječenje u inostranstvu, zavisno od oboljenja osiguranog lica zbog kojeg se predlaže upućivanje na liječenje u zdravstvenu ustanovu iz člana 10 stav 2 ovog pravilnika, u svakom zasjedanju komisije određuje promjenljive članove sa liste promjenljivih članova Komisije za liječenje u inostranstvu.

O radu Komisije za liječenje u inostranstvu, vodi se zapisnik koji potpisuju članovi komisije.

Član 15

Članovi Ljekarske komisije i Komisije za liječenje u inostranstvu iz člana 9 ovog pravilnika ostvaruju naknadu za rad u skladu sa odlukom direktora Fonda.

Član 16

U nalazu i mišljenju Ljekarska komisija i Komisija za liječenje u inostranstvu iz člana 9 ovog pravilnika izjašnjava se o:

- ispunjenosti uslova za upućivanje na liječenje osiguranog lica u inostranstvu u skladu sa članom 4 ovog pravilnika,
- vrsti liječenja koje treba sprovesti u zdravstvenoj ustanovi u inostranstvu (ambulantno, bolničko liječenje, dijagnostika, kontrolni pregled i sl.),
- potrebi za pratiocem za vrijeme putovanja na liječenje i pratioca u bolnici za vrijeme bolničkog liječenja u skladu sa zakonom,
- vrsti prevoznog sredstva,
- produženju liječenja, nastavku liječenja, kontrolnom pregledu i dr. u zdravstvenoj ustanovi u inostranstvu.

Obrazac nalaza i mišljenja Ljekarske komisije/Komisije za liječenje u inostranstvu (O-03) čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 17

Ljekarska komisija i Komisija za liječenje u inostranstvu iz člana 9 ovog pravilnika može kao vrstu prevoznog sredstva opredijeliti voz ili autobus.

Osiguranom licu kod kojeg postoji medicinski opravdan razlog, kao i koje nije moguće prevesti sredstvima iz stava 1 ovog člana, na osnovu konzilijarnog predloga, može se odobriti prevoz avionom (ekonomska klasa), prevoz avionom u ležećem položaju (šest sjedišta) i prevoz sanitetskim vozilom.

Izuzetno, u hitnim i medicinski opravdanim slučajevima, osiguranom licu se na osnovu konzilijarnog predloga i uz saglasnost Ministarstva zdravlja, može odobriti specijalni vazdušni transport.

Član 18

Ljekarska komisija i Komisija za liječenje u inostranstvo iz člana 9 ovog pravilnika može osiguranom licu odobriti pratioca u odlasku na liječenje i povratku sa liječenja, na osnovu konzilijarnog predloga, u skladu sa zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osiguranom licu se u medicinski opravdanim slučajevima, na predlog konzilijuma doktora Kliničkog centra, može odobriti pratnja medicinskog tima od dva lica.

Član 19

Na osnovu konzilijarnog predloga, osiguranom licu mlađem od 15 odnosno 18 godina života, može se odobriti pratilac za vrijeme bolničkog liječenja, ukoliko je to neophodno u svrhu uspješnog liječenja osiguranog lica, u skladu sa zakonom.

Pratilac iz stava 1 ovog člana podrazumijeva boravak pratioca sa osiguranim licem u zdravstvenoj ustanovi za vrijeme liječenja.

Član 20

Na osnovu nalaza i mišljenja Ljekarske komisije iz člana 9 stav 1 alineja 1 ovog pravilnika, područna jedinica/filijala Fonda izdaje osiguranom licu uputnicu, odnosno odgovarajući popunjeni dvojezični obrazac o pravu na zdravstvene usluge, koji je utvrđen međudržavnim ugovorom o socijalnom osiguranju, kao i potvrdu o potrebi putovanja sa opredijeljenom vrstom prevoznog sredstva javnog saobraćaja, sa rokom važnosti od 90 dana od dana izdavanja.

Ukoliko osigurano lice ne otpočne liječenje u roku iz stava 1 ovog člana, u obavezi je pokrene novi postupak za upućivanje na liječenje u inostranstvo u skladu sa ovim pravilnikom.

Obrasci uputnice (O-04) i potvrde (O-05) čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 21

Na osnovu nalaza i mišljenja Komisije za liječenje u inostranstvu iz člana 9 stav 1 alineja 2 ovog pravilnika, Centrala Fonda izdaje osiguranom licu rješenje o upućivanju na liječenje u inostranstvo odnosno odgovarajući obrazac u skladu sa članom 6 stav 4 ovog pravilnika.

Ukoliko osigurano lice ne otpočne liječenje u roku od 90 dana od dana prijema rješenja, odnosno odgovarajućeg obrasca iz stava 1 ovog člana, u obavezi je da pokrene novi postupak za upućivanje na liječenje u inostranstvo u skladu sa ovim pravilnikom.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana određuje se država, mjesto i zdravstvena ustanova u koju se osigurano lice upućuje na liječenje, troškovi liječenja i način plaćanja, vrsta prevoza, pravo na pratioca, po potrebi vrsta i dužina liječenja, i dr.

IV PRODUŽENJE, NASTAVAK LIJEČENJA I KONTROLNI PREGLED

Član 22

Ukoliko postoji medicinski razlog za produženje liječenja na koje je osigurano lice upućeno, na predlog zdravstvene ustanove u inostranstvu u kojoj se osigurano lice liječi, osigurano lice odnosno zdravstvena ustanova u koju je osigurano lice upućeno na liječenje, podnose zahtjev za produženje liječenja prije otpusta iz zdravstvene ustanove, sa obrazloženim medicinskim razlozima o potrebi produženja liječenja.

O osnovanosti zahtjeva za produženje liječenja iz stava 1 ovog člana, nalaz i mišljenje daje nadležna komisija iz člana 9 ovog pravilnika koja je odobrila upućivanje na liječenje u inostranstvo.

Član 23

Osigurano lice koje je već bilo liječeno u zdravstvenoj ustanovi u inostranstvu, može da ostvari nastavak istog liječenja, po predlogu zdravstvene ustanove iz inostranstva u kojoj je liječeno i na osnovu konzilijarnog predloga, sa obrazloženim medicinskim razlozima o neophodnosti nastavka liječenja.

Član 24

Osigurano lice se može uputiti na kontrolni pregled u inostranstvo u slučaju komplikacija, nemogućnosti obavljanja istog u zdravstvenim ustanovama u Crnoj Gori i u slučaju potrebe za eventualnom reintervencijom.

Član 25

Osigurano lice ostvaruje nastavak liječenja, odnosno kontrolni pregled u inostranoj zdravstvenoj ustanovi, na način i po postupku za upućivanje na liječenje u inostranstvo, u skladu sa ovim pravilnikom.

V OBRAČUN I NAKNADA TROŠKOVA

Član 26

Osiguranom licu upućenom na liječenje u inostranstvu odobrava se naknada troškova na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja i to:

- 1) troškova liječenja u zdravstvenoj ustanovi u inostranstvu (ambulantno, polikliničko i bolničko liječenje), troškovi transplantacije organa, odnosno troškovi slanja i obrade genetskog materijala i uzoraka tkiva na analizu zbog dijagnostičkih procedura koje se ne mogu obezbijediti u zemlji, troškovi obezbjeđivanja lijekova za vrijeme bolničkog liječenja, kao i u odgovarajućoj količini do obezbjeđivanja odgovarajuće terapije po povratku u Crnu Goru, najduže do 15 dana, troškovi obezbjeđivanja neophodnih medicinskih sredstava ili medicinsko-tehničkih pomagala za vrijeme liječenja u inostranstvu, propisanih od strane nadležnog doktora zdravstvene ustanove u kojoj se osigurano lice liječilo, a koja je osigurano lice obezbijedilo sopstvenim sredstvima;
- 2) troškova prevoza sredstvima javnog saobraćaja opredijeljenog prilikom upućivanja i
- 3) troškova prevoza posmrtnih ostataka.

Član 27

Osigurano lice odnosno njegov pratilac dužan je da radi obračuna troškova, u roku od 15 dana od dana povratka sa liječenja, podnese izvještaj o obavljenom liječenju u inostranstvu.

Uz izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se otpusno pismo, odnosno medicinski izvještaj zdravstvene ustanove iz inostranstva u kojoj je osigurano lice liječeno, računi na ime plaćenih zdravstvenih usluga, računi na ime kupljenih lijekova u inostranstvu, karte o obavljenom prevozu sa računima i dr.

Obrazac izvještaja (O-06) čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 28

Osiguranom licu upućenom na liječenje u inostranstvo, odobrava se naknada troškova iz člana 26 stav 1 tačka 1 ovog pravilnika, nastalih po predlogu zdravstvene ustanove u kojoj se osigurano lice liječilo, na osnovu nalaza i mišljenja nadležne komisije iz člana 9 ovog pravilnika, koja je odobrila upućivanje osiguranog lica na liječenje u inostranstvo.

Član 29

Osigurano lice i pratilac ostvaruju naknadu troškova prevoza prema priloženim kartama sredstava javnog saobraćaja koje je korišćeno saglasno potvrdi o potrebi putovanja iz člana 20 stav 1 ovog pravilnika, odnosno rješenju o upućivanju na liječenje u inostranstvo iz člana 21 stav 3 ovog pravilnika.

Pratiocu osiguranog lica koje je bolnički liječeno, prilikom putovanja za prihvatanje osiguranog lica sa liječenja, odobrava se naknada troškova prevoza u visini najniže cijene prevoza sredstvom javnog saobraćaja.

Član 30

U slučaju smrti osiguranog lica, pratioca, odnosno davaoca organa i tkiva u toku putovanja, odnosno liječenja u inostranstvu, Fond odobrava naknadu troškova porodici umrlog, na ime prevoza posmrtnih ostataka u visini cijene koštanja korišćenog sredstva prevoza posmrtnih ostataka, a na osnovu priložene računске dokumentacije.

VI ANGAŽOVANJE INOSTRANIH ZDRAVSTVENIH STRUČNJAKA

Član 31

Ukoliko je to cjelishodnije i ekonomičnije, osiguranom licu odnosno većem broju osiguranih lica se radi liječenja određenog oboljenja ili stanja, umjesto upućivanja na liječenje u inostranstvo, može obezbijediti liječenje u Kliničkom centru, angažovanjem inostranog medicinskog stručnjaka odnosno tima stručnjaka.

Za angažovanje inostranog medicinskog stručnjaka predlog daje konzilijum doktora iz člana 7 ovog pravilnika.

O predlogu iz stava 2 ovog člana nalaz i mišljenje daje Komisija za liječenje u inostranstvu.

Na osnovu nalaza i mišljenja iz stava 3 ovog člana, Fond zaključuje ugovor sa Kliničkim centrom o finansiranju angažovanog inostranog medicinskog stručnjaka odnosno tima stručnjaka, kojim se reguliše:

- vrijeme trajanja boravka inostranog medicinskog stručnjaka,
- iznos i način plaćanja naknade i
- drugi uslovi vezani za boravak i rad inostranog medicinskog stručnjaka.

VII PRAĆENJE TOKA BOLESTI I REZULTATA LIJEČENJA U INOSTRANSTVU

Član 32

Osigurano lice upućeno na liječenje u inostranstvo, dužno je da se po povratku sa liječenja javi Kliničkom centru i dostavi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju o obavljenom liječenju iz zdravstvene ustanove u inostranstvu.

Klinički centar vodi evidenciju o toku bolesti i rezultatima liječenja osiguranih lica u inostranstvu i preduzima potrebne mjere za nastavak liječenja u Kliničkom centru ili drugoj zdravstvenoj ustanovi u Crnoj Gori.

O rezultatima liječenja osiguranih lica u inostranstvu, Klinički centar je u obavezi da prati ishode liječenja osiguranih lica u inostranstvu, o čemu polugodišnje izvještava Komisiju za liječenje u inostranstvu.

Fond, na osnovu izvještaja dobijenih od Komisije za liječenje u inostranstvu, vodi evidenciju o ishodima liječenja u zdravstvenim ustanovama u inostranstvu i o istim informiše Upravni odbor Fonda i Ministarstvo zdravlja.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 33

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe odredbe Pravilnika o načinu i postupku upućivanja osiguranih lica radi liječenja u inostranstvo ("Sl. list RCG", br. 74/06).

Član 34

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-5888

Podgorica, 8. septembra 2017. godine

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore

Upravni odbor

Predsjednik,

dr Veselin Bulatović, s.r.